

Тема: Техніка розведення с/г тварин

1. Методи штучного осіменіння тварин різних видів.
2. Значення штучного осіменіння.
3. Визначення навантаження на одного плідника тварин різних видів.
4. Тривалість вагітності сільськогосподарських тварин різних видів

1. Штучне осіменіння — введення **сперми** самця, взятої з банки або від донора, спеціальними інструментами в **статеві органи** самки для її **запліднення**; метод контрольованого відтворення шляхом введення раніше відібраної **сперми** самця, спеціальними інструментами в **статеві органи** самиці для її **запліднення**.

Штучне запліднення сільськогосподарських тварин роблять для інтенсивного використання високоцінних самців для поліпшення породних і продуктивних якостей **тварин**. Застосування цієї технології попереджає поширення ряду хвороб, що передаються при природному заплідненні. При штучному заплідненні риб **ікру** змішують з молоком й інкубують. Штучне осіменіння бджолиних маток стає важливою частиною в розведенні **бджіл**.

Штучне запліднення є основним методом якісного поліпшення **худоби** при використанні **сперми** видатних плідників як власних порід, так і найкращого світового генофонду.

Ефективність цього методу **біотехнології** розмноження залежить від міцної **кормової бази**, належних умов годівлі, утримання та експлуатації **тварин**, що сприяють прояву всіх **фізіологічних функцій**.

Процес штучного осіменіння сільськогосподарських тварин складається з наступних етапів:

- * відбір сперми
- * аналіз сперми
- * розбавлення сперми і упаковка
- * заморожування сперми
- * розподіл, зберігання і транспортування
- * розморожування сперми
- * штучне осіменіння самок

Сперму на пунктах штучного осіменіння зберігають в рідкому **азоті** в **посудинах Дьюара**.

1. Значення штучного осіменіння тварин

1. завдяки штучному осіменінню виводяться нові породи тварин (так було виведено **Лебединську породу ВРХ**, **Архаро-Мериносову породу овець**);

2. одержують приплід від висококласних самців, які давно загинули;
3. економічна вигода: не кожне господарство може закупити висококласного плідника;
4. можливість перевезення сперми на великі відстані;
5. боротьба з інфекційними і інвазійними хворобами, які передаються статевим шляхом;
6. можна осіменити велику кількість самок (розбавлення сперми; отримання більшої кількості потомства).

3. Використання плідників

Основною ознакою настання статевої зрілості у самців є утворення у сім'яниках спермій, здатних запліднювати яйцеклітини. сформовані спермії з'являються у сім'яниках кнурів уже в 4-місячному віці, у баранів – 5 місяців, у бугайців – у 8-9 54 місяців.

Проте поява перших ознак статевого дозрівання аж ніяк не означає, що молодого самця можна використати для відтворення. У перших еякулятах самців виділяється дуже мало спермій, і зони, як правило, не досягають на цей час фізіологічної зрілості. Та найважливіше те, що ріст і загальний розвиток організму закінчується набагато пізніше від настання статевої зрілості. Раннє парування тварин, пов'язане з посиленою затратою енергії і пластичних речовин на вироблення статевих продуктів і спарування, призводить до затримки росту і розвитку, до пригнічення дальшої статевої діяльності і тому не допускається.

Лише з настанням так званої зрілості тіла, коли в основному завершується формування організму, слід використовувати тварин для розмноження.

. Визначаючи вік першого парування, слід звернути увагу не скільки на вік, скільки на загальний розвиток тварини. Орієнтовний вік першого парування (або взяття сперми за допомогою штучної вагіни) молодих бугаїв симентальської, чорно – рябої, шортгорнської порід – 12-13 місяців, червоної степової і білоголової української – 13-14 місяців. Жеребчиків ваговозних порід слід спаровувати в перший раз у 2-3-річному віці, рисистих і верхових порід – у 3-4 роки.

Вік першого парування баранів скороспілих (м'ясних) порід – 12-13 місяців, пізньоспілих порід (мериносів) – 13-15 місяців.

Кнурів пускають до парування у віці 10-12 місяців при досяганні ними живої ваги 150- 180 кг. Протягом перших 6-12 місяців після початку парування молодих самців слід використовувати помірно, у два – три рази рідше, ніж дорослих тварин. Якщо проміжок між першою і другою садками більший, ніж 10 хв, збудження згасає і якість другого еякуляту не поліпшується. За рубежем і на деяких станціях у нашій країні часто застосовують менш напружений режим використання: беруть одну садку на 5—7 днів, вважаючи, що при такому режимі різко підвищується здатність спермій до тривалого зберігання. У бугаїв віком до 2 років сперму треба брати не частіш ніж один раз на 7 днів разом з

тим не слід забувати, що раннє привчання до взяття сперми на штучну вагіну (починаючи з 12—13-місячного віку за умови доброго розвитку бугайця) приносить велику користь, запобігаючи появі онанізму.

Баранам-плідникам в період осіменіння овець дають звичайно від двох до трьох садок на день, а в окремі дні допускається чотири садки при умові доброї годівлі й утримання баранів. При цьому рекомендується перші дві садки (з проміжками між ними 5—10 хв) дати о 7—8 год ранку, а останні садки дати після тривалої перерви — о 15—16 год дня або увечері. Сперму від останніх садок використовують для зберігання. Молодим баранам зменшують парувальне навантаження у два-три рази. У зв'язку з тим, що використання баранів має сезонний характер, до початку парувального сезону в їхніх придатках сім'яників скупчується велика кількість мертвих сперміїв. Щоб поступово очистити від них придатки, слід за 0, 5—2 місяці до початку парувальної кампанії починати брати сперму, причому поступово збільшувати кількість садок з двох на тиждень до двох на день.

4. Тривалість вагітності у різних видів тварин

Тривалість вагітності залежить від видових особливостей тварини.

Чим менше за масою самка, тим коротше вагітність. Терміни вагітності залежать також від кількості плодів, їх статі, умов годівлі та утримання тварини, її віку. Якщо у тварини розвивається чоловічий плід, то вагітність продовжується на кілька днів. При подвійних і потрійних вагітність коротше.

У першовагітних плодоношення більш тривалий, ніж у повторнобеременних. Більш тривалою буває вагітність зазвичай у хворих тварин. У деяких видів тварин протягом вагітності спостерігається латентний період (диапауза), наприклад, у соболичі, козулі та ін..

Тривалість вагітності у самок сільськогосподарських тварин така: кобила - 340 днів, корова - 285 днів, вівця - 150 днів, свиня - 114 днів, собака - 58-63 дня.